

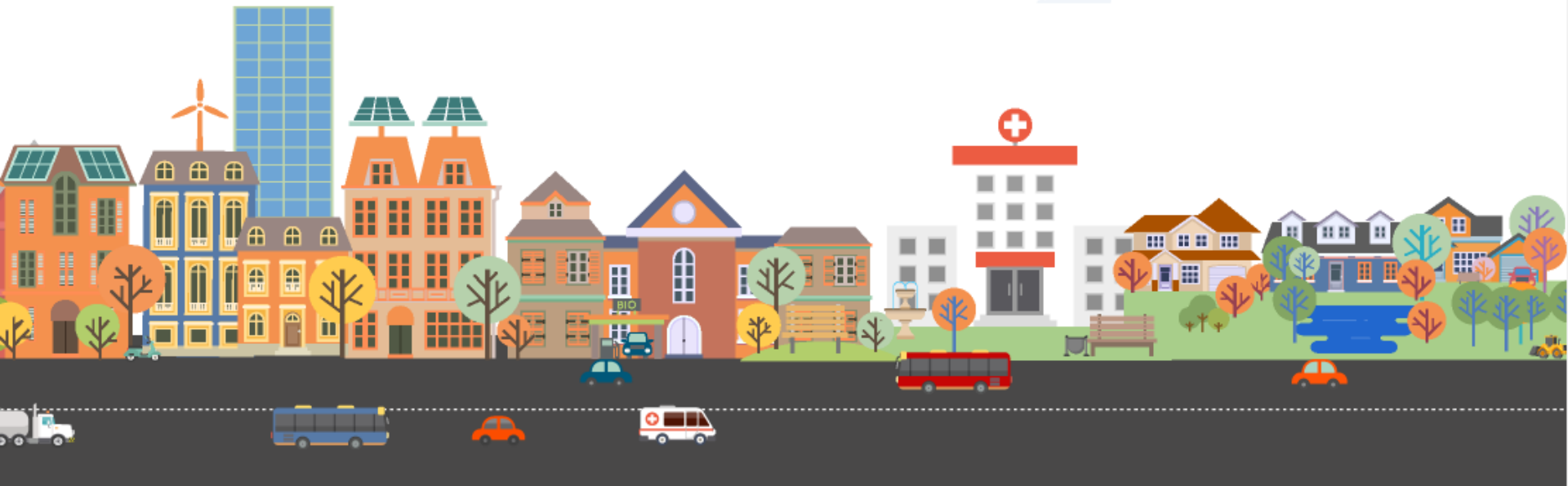
SUMP

Warsztaty nt. formułowania i oceny scenariuszy

Od problemów do działań:

Scenariusze SUMP

Warszawa – 24/02/2021

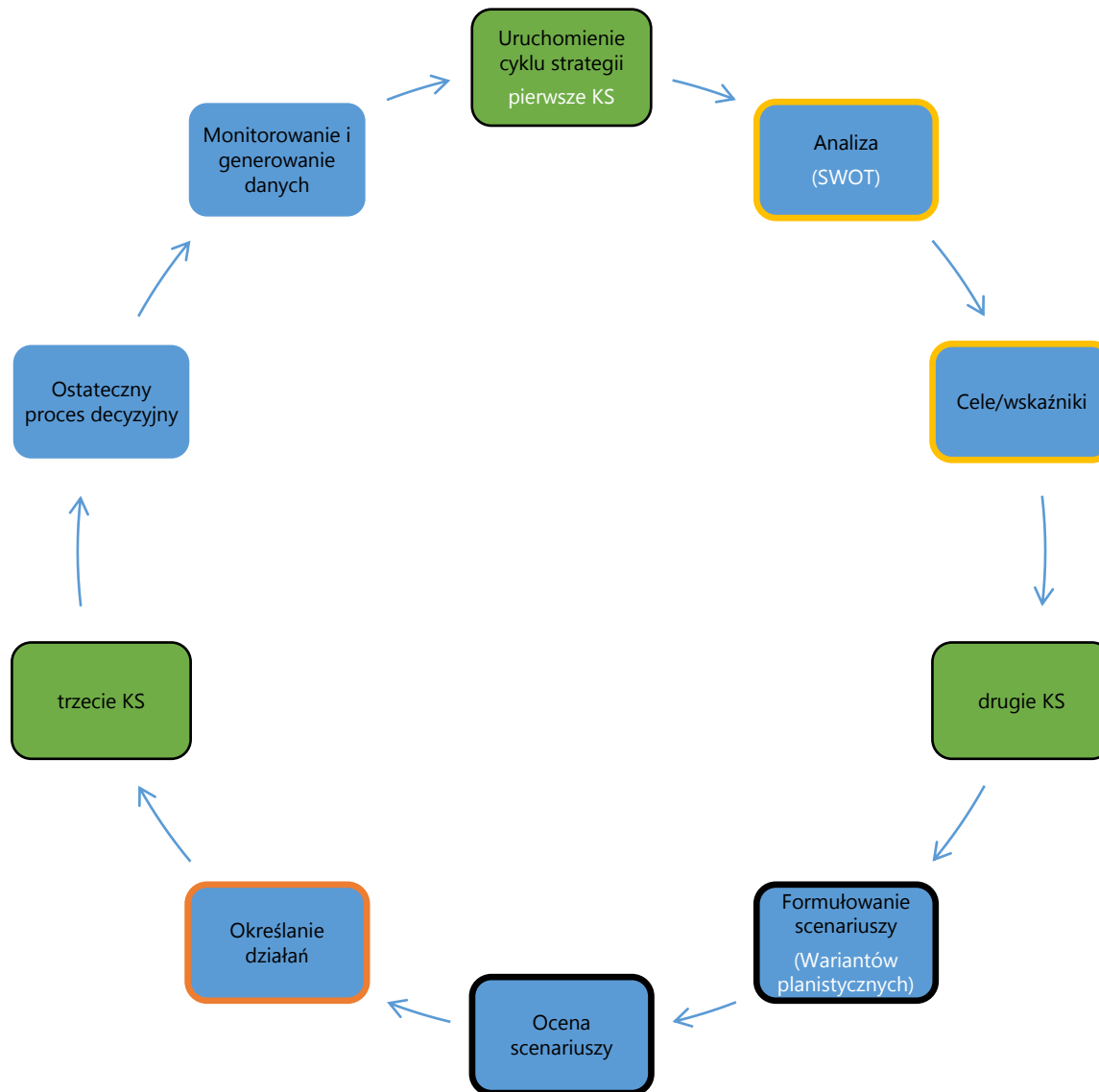
JASPERS

Główne reguły planów transportowych

Cykl planu transportowego

Czym jest scenariusz? Po co są nam potrzebne?

- Jeden z wariantów do realizacji w ramach SUMPu;
- Potencjał osiągnięcia celów SUMPu;
- Jest to alternatywa operacyjna na poziomie systemowym;
- Realizuje główne zasady planowania (patrz slajd 2);
- Uwzględnia strategiczne potrzeby transportowe (wykraczające poza obszar funkcjonalny SUMP);
- Obejmuje cały zidentyfikowany obszar funkcjonalny;
- Obejmuje rozwiązania operacyjne, organizacyjne i infrastrukturalne;
- Unika nadmiaru szczegółów technicznych (obecnych na poziomie projektowym; nie zawiera szczegółowych decyzji technologicznych);
- Może uwzględniać spójne działania sformułowane przed SUMPem (w tym niezbędne); oraz
- Uwzględnia potrzeby zarówno średnio- jak i długoterminowe; oraz
- Uwzględnia aspekty planowania sektorowego i przestrzennego.

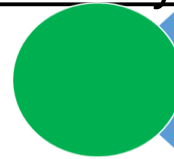
Kluczowe zagadnienia i ich rozwiązania muszą być rozpoznane na poziomie strategicznym.

Zrozumieć zagadnienia (I)

Od nazwania zagadnienia do zrozumienia związanego z nim problemu i jego przyczyn:

Zbiór możliwych i prawdopodobnych kluczowych zagadnień

- Społeczeństwo
- Interesariusze/eksperti
- Dostępne powiązane plany i opracowania
- Media/internet

Kluczowe zagadnienia

Uzasadnione i uzgodnione zagadnienia priorytetowe do dalszej analizy

Odrzucone zagadnienia

O niskim priorytecie, zbyt kazuistyczne lub nieznajdujące uzasadnienia – nie będą uwzględniane w dalszej analizie

Niemożliwe do oceny

Na podstawie dostępnych danych lub w terminie wyznaczonym na tworzenie planu, do analizy w późniejszym terminie

Racjonalizacja i grupowanie (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia - ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

Wizja i cele

- Cele wysokiego szczebla - wywodzące się z polityk i strategii wyższego lub równego szczebla (np. związane ze zrównoważonym rozwojem, zmianami klimatu, strategią rozwoju obszarów miejskich)
- Cele szczegółowe - wynikające z ukierunkowanych analiz związane ze zidentyfikowanymi kluczowymi zagadnieniami i mieszczące się w ramach wyznaczonych przez cele wysokiego szczebla (uporządkowane metodą SWOT lub podobną)

Doniosłość unijnych/polskich celów w zakresie zmian klimatu!

Opracowanie i ocena scenariuszy

- Podejście systemowe z silnym ukierunkowaniem operacyjnym
 - szczegółowo odnoszące się do głównych lokalnych potrzeb (pasażerowie lokalni/regionalni, pasażerowie długodystansowi, transport towarów lokalny/regionalny, transport towarów strategicznych);
 - Trasowanie, funkcjonalność infrastruktury (współdzielona/wydzielona), przydział przepustowości, częstotliwość, skrócenie czasu podróży, zarządzanie popytem itp.
- Uwzględnienie możliwości organizacyjnych;
- Uwzględnienie zagadnień z zakresu planowania przestrzennego i sektorowego;
- Ocena wg kryteriów bazujących na wskazanych celach (wielokryterialna, badająca działanie systemu w kontekście celów strategicznych, ale również zdolność realizacji celów szczegółowych);
- Określenie działań z preferowanego scenariusza (infrastrukturalnych, operacyjnych, organizacyjnych);
- Wstępne określenie działań może być do pewnego stopnia niezbędne;
- Ocena zrównoważenia odnosząca się do kryteriów bazujących na celach strategicznych wyznaczonych na podstawie dokumentów polityki środowiskowej oraz regionalnych/lokalnych uwarunkowań środowiskowych (również przydatne do SOOŚ).

Działania

Działania są głównym produktem SUMPu, są od siebie wzajemnie uzależnione i zawsze powiązane z preferowaną koncepcją operacyjną dla systemu transportowego. Projekty są zazwyczaj definiowane poprzez zbiór działań.

Działania to środki o charakterze organizacyjnym, operacyjnym lub infrastrukturalnym. Mogą być uporządkowane w ten sposób albo pogrupowane tematycznie, przez co plan będzie zrozumiały.

Przykłady działań	Nowy szkieletowy system transportu publicznego (np. metro)
	Wydłużenie/budowa nowej linii tramwajowej/autobusowej
	Optimalizacja i integracja rozkładów jazdy transportu publicznego
	Zwiększenie przepustowości linii
	Budowa/usprawnienie węzła przesiadkowego
	Edukacja w zakresie zrównoważonych zachowań transportowych
	Stworzenie dedykowanej sieci rowerowej
	Renowacja/zwiększenie liczebności taboru transportu publicznego
	Plany zrównoważonej mobilności dla przejazdów służbowych
	Uspokojenie ruchu i poprawa bezpieczeństwa
	Usprawnienia dla pieszych i w przestrzeni publicznej
	Wdrożenie specjalnego systemu informacji pasażerskiej.

Działania

Przykłady działań	Nowy szkieletowy system transportu publicznego (np. metro)
	Zwiększenie przepustowości linii
	Budowa/usprawnienie węzła przesiadkowego
	Edukacja w zakresie zrównoważonych zachowań transportowych
	Stworzenie dedykowanej sieci rowerowej
	Renowacja/zwiększenie liczebności taboru transportu publicznego
	Plany zrównoważonej mobilności dla przejazdów służbowych
Usprawnienia dla pieszych i w przestrzeni publicznej	

Projekt	Wydłużenie/budowa nowej linii tramwajowej/autobusowej
	Optymalizacja i integracja rozkładów jazdy transportu publicznego
	Uspokojenie ruchu i poprawa bezpieczeństwa
	Wdrożenie specjalnego systemu informacji pasażerskiej.

Projekty są zazwyczaj definiowane poprzez zbiór działań.

W ramach programowania projekty przypisywane są do właściwych systemów finansowania zgodnie ze specyfiką funduszy (kwalifikowalność, wymagania w zakresie ekonomiki, struktura wdrażania, wymagania odnośnie do dojrzałości projektu itd.).

Przykłady

Przykład I (duża konurbacja)

Wybrane ustalenia z analizy:

- Kongestia (rozlewanie się obszaru miejskiego, wysoki stopień korzystania z samochodów poza centrum)
- Ograniczenia przepustowości kolei podmiejskiej ze względu na ruch towarowy
- Brak integracji kolej/TP
- Mały udział ruchu rowerowego (duże odległości, bezpieczeństwo)
- Niska jakość powietrza w mieście

Powiązane cele szczegółowe

- Wsparcie polityki planistycznej ograniczającej rozlewanie się miasta
- Zwiększenie przepustowości kolei podmiejskiej
- Zwiększenie udziału wieloetapowych i multimodalnych podróży transportem publicznym
- Zwiększenie integracji ruchu rowerowego i TP
- Poprawa jakości powietrza

Przykład I (duża konurbacja)

Sformułowanie i ocena scenariusza SUMP (niektóre z możliwości)

- S1: Usprawnienie kolei podmiejskiej + integracja TP i ruchu rowerowego
- S2: Autobus podmiejski + nowy szkieletowy system TP (metro) + dedykowana sieć rowerowa

Przykłady działań

- S1: wkład do kolejnego planu miejskiego, zwiększenie przepustowości kolei, pozyskanie dodatkowego taboru, nowe przystanki kolejowe, reorganizacja TP, rozwiązania kolejowo-rowerowe, integracja taryf
- S2: sieć autobusowa dobrej jakości, nowy tabor, nowe metro, dedykowana podmiejska sieć rowerowa, integracja taryf/rozkładów, system informacji pasażerskiej

Przykład II (miasto średniej wielkości)

Wybrane ustalenia z analizy:

- Kongestia (ruch tranzytowy, rozlewanie się miasta i darmowe parkowanie)
- Niski stopień wykorzystania transportu publicznego (problemy z siecią, komfortem i kongestią). Wpływ ruchu rowerowego na TP
- Brak integracji i koordynacji transportu publicznego
- Problemy z dostępnością cenową TP

Powiązane cele szczegółowe

- Zmniejszenie ruchu autostradowego (ciężarowego, pasażerskiego) przechodzącego przez miasto
- Zwiększenie obszaru objętego ofertą transportu publicznego i jego wykorzystania
- Zmniejszenie sezonowości popytu na TP
- Zarządzanie/ograniczenie parkowania w centrum

Przykład II (miasto średniej wielkości)

Sformułowanie i ocena scenariusza SUMP (niektóre z możliwości)

- S1: nowa obwodnica + pasy autobusowe/tramwajowe oraz sieć dróg rowerowych
- S2: brak obwodnicy + zarządzanie popytem + integracja TP i ruchu rowerowego

Przykłady działań

- S1: nowa obwodnica, reorganizacja TP z dedykowanymi połączeniami, P&R oraz C&R, nowy tabor, integracja taryf, nowe normy w zakresie parkowania, wkład do następnego planu miejskiego
- S2: opłaty za obciążenie infrastruktury, zarządzanie parkowaniem, nowe węzły przesiadkowe, nowe linie TP, zwiększona częstotliwość, priorytet dla TP, integracja rozkładów i taryf

Przykład III (małe i rozproszone miejscowości)

Ustalenia z analizy:

- Rozlewanie się miasta, dominacja samochodów, szkoły, brak alternatyw
- Dużo osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Problemy z bezpieczeństwem (rowerzyści i piesi)
- Brak skoordynowanego między gminami rozwiązania w zakresie TP
- Problemy finansowe
- W sezonie duża liczba turystów i intensywny ruch

Powiązane cele szczegółowe

- Lepszy dostęp do kluczowych usług
- Zmniejszenie wykorzystania samochodów prywatnych
- Zwiększenie dostępności TP (w tym dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej)
- Zwiększenie wykorzystania transportu publicznego i rowerów
- Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów
- Zaspokojenie popytu sezonowego przy mniejszym oddziaływaniu
- Poprawa trwałości finansowej

Przykład III (małe i rozproszone miejscowości)

Sformułowanie i ocena scenariusza SUMP (niektóre z możliwości)

- S1: system regularnego TP (zintegrowany z ruchem drogowym i rowerowym)
- S2: system reagujący na popyt

Przykłady działań

- S1: międzygminne usługi TP, poprawa TP do szkół, dostępność taboru i wiat przystankowych, usprawnienie dojść do/z TP dla pieszych, uspokojenie ruchu, bezpieczna sieć dróg rowerowych, oświetlenie uliczne, zarządzanie ruchem turystycznym i parkowaniem
- S2: poszerzenie aktualnej oferty TP o usługi na żądanie dostosowane do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej, autobusy szkolne, system wypożyczania rowerów dla turystów/gości, oświetlenie uliczne, uspokojenie ruchu, zarządzanie ruchem turystycznym i parkowaniem.

Przykłady dotyczące formułowania scenariuszy

- Korzystne:
 - Usprawnienie systemu opartego o kolej oraz dowozowe linie miejskiego TP, integracja ruchu rowerowego;
 - Nowa/rozbudowana sieć szkieletowa z nowymi dowozowymi liniami TP
 - Obwodnica drogowa oraz poprawa miejskiego TP, ruchu rowerowego i pieszego
 - Rozwój ukierunkowany na TP (o ile jest przewidziany w istniejącym planie przestrzennym lub potencjalnie jako wkład do kolejnej iteracji planu)
 - Usprawnienie istniejącego systemu + działania w zakresie zarządzania popytem.
- Mniej korzystne sformułowanie scenariusza:
 - Minimalizacja inwestycji
 - Zeroemisyjne pojazdy i inteligentne technologie
 - Scenariusz zakładający wysoki wzrost gospodarczy
 - Scenariusz obciążony niskim ryzykiem
 - Scenariusz z nową stacją kolejową
 - ...

JASPERS

Joint Assistance to Support Projects in European Regions

<http://jaspers.eib.org>

